

**UCHWAŁA NR XI/105/2025
RADY MIEJSKIEJ W BARCINIE**

z dnia 20 marca 2025 r.

w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Barcin na lata 2025-2027.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz.1465 t.j.^[1]) oraz art.176 pkt 1, art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49 t.j.)

uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Wspierania Rodziny w Gminie Barcin na lata 2025 – 2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Barcina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Miejskiej

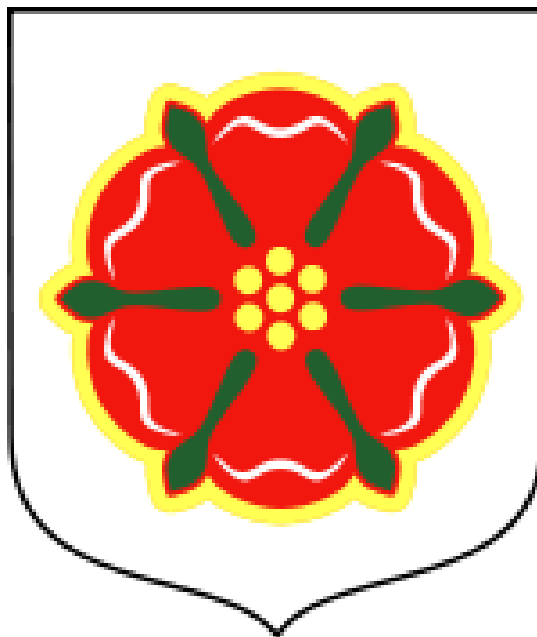
Agnieszka Sulecka

---

^[1]Zmiany tekstu jednolitego wyżej cytowanej ustawy zostały ogłoszone w : Dz.U. z 2024 r. poz. 1572,1907,1940.

Załącznik do uchwały Nr XI/105/2025
Rady Miejskiej w Barcinie
z dnia 20 marca 2025 r.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE BARCIN
NA LATA 2025- 2027**

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcinie

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.	3
2. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Barcin.	6
3. Obszary wsparcia rodzin doświadczających trudności w prawidłowym funkcjonowaniu i wynikające z nich zadania dla samorządu lokalnego.....	16
4. Analiza SWOT.	18
5. Instytucjonalne zasoby w zakresie wsparcia rodziny w gminie Barcin.....	20
6. Odbiorcy Programu Wspierania Rodziny.	22
7. Planowane efekty realizacji Programu Wspierania Rodziny.....	23
8. Założenia Programu Wspierania Rodziny.	23
9. Cele Programu Wspierania Rodziny.	24
10. Zadania w zakresie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	26
11. Finansowanie i czas realizacji Programu.....	31
12. Monitoring i ewaluacja Programu.....	32

1. Wprowadzenie.

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokojenie potrzeb swoich członków, jej zadaniem jest zapewnienie warunków umożliwiających dziecku prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny. Ponadto rodzina jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji oraz kształtowania się osobowości dziecka.

Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny. Dziecko i rodzina wymagają wsparcia, szczególnej troski, opieki i ochrony. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie swojej dorosłości kształtują społeczeństwo.

Głównym założeniem systemowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny jest praca z rodziną w oparciu o zasadę interdyscyplinarnej współpracy służb publicznych, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów zajmujących się pomaganiem rodzinie. Ważną zasadą jest też poszanowanie godności wszystkich osób.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których długotrwałe oddziaływanie czyni rodzinę dysfunkcyjną, nie potrafiącą sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci, mającą ograniczone zasoby własne i możliwości samodzielnego rozwiązania występujących problemów oraz nie potrafiącą przezwyciężyć pojawiających się w systemie rodzinnym sytuacji kryzysowych.

Nierzadko problemy występujące w rodzinie dysfunkcyjnej są bardzo złożone, a ich wielość powoduje trudności w wypełnieniu podstawowych funkcji rodziny. W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia rodzinie przeżywającej trudności konieczna jest interdyscyplinarna praca z rodziną, opierająca się na :

- 1) diagnozie sytuacji rodziny i jej najbliższego środowiska;
- 2) analizie przyczyn pojawiających się kryzysów;
- 3) pracy z rodziną: rozwijanie i wzmacnianie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców;
- 4) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej.

Instytucjonalne formy wsparcia powinny mieć charakter pomocniczy, tj. powinny uwzględniać zasoby własne rodziny, odbywać się przy jej aktywnym udziale oraz za jej zgodą.

Zamiast zastępować rodzinę w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, należy ją wspierać i wspomagać.

Podstawowym założeniem Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 jest rozwijanie funkcjonującego w Gminie Barcin systemu wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego wypełnienia funkcji rodziny.

Odbywa się to poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy prawidłowego wypełnienia funkcji rodziny, koncentrowanie się na współpracy z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Planowane w programie działania, w zależności od celów, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji rodziny, mają charakter: profilaktyczny, interwencyjny i reintegracyjny.

Środowisko rodzinne reprezentujące właściwe postawy rodzicielskie, w znacznym stopniu wpływa na prawidłowy rozwój społeczny i psychiczny. Relacje domowe mają największy wpływ na to, jak szczęśliwe jest dziecko, jakie ma relacje z rówieśnikami i dorosłymi oraz jakie ma podejście do samego siebie. Ważne jest zatem rozwijanie gminnego systemu wspierania rodziny zapewniającego rodzinom przeżywającym trudności możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy oraz podejmowanie działań prewencyjnych, mających na celu rozwiązywania problemów.

Rodzina najsilniej oddziałuje na kształtowanie osobowości dziecka i tworzy system jego wartości. Dlatego tak ważne jest to, by rodzina funkcjonowała prawidłowo i wypełniała swoje funkcje jak najlepiej. Wiele rodzin w każdej społeczności i w każdym okresie czasowym przeżywa pewne trudności w wypełnianiu swych funkcji. Rodzina obarczona problemami natury socjalnej, zdrowotnej, funkcjonalnej, organizacyjnej lub emocjonalnej może czasowo lub w dłuższej perspektywie czasowej, wkraczać na różne poziomy dysfunkcjonalności. Dlatego, tak ważne jest umacnianie rodziny i przeciwdziałanie tej dysfunkcjonalności, by indywidualne i społeczne koszty tych niewydolności były jak najniższe.

Z dniem 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. D.U. z 2025 r. poz. 49), która określiła zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej. Celem wprowadzonych rozwiązań wskazanej ustawy, była troska o zapewnienie każdemu dziecku stabilnych oraz prawidłowych warunków życia.

W ustawie określono także zasady czasowej opieki i wychowania dziecka w przypadku, gdy jest to niemożliwe w jego naturalnej rodzinie.

Ustawa nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich programów, które winny zbudować spójny i lokalny system pomocy rodzinie, angażując w ten system lokalne zasoby, by efekty wspierania rodzin przynosiły pozytywne skutki. Dlatego też interdyscyplinarna współpraca wszystkich instytucji i podmiotów działających na rzecz rodziny i dziecka jest ważną podstawą, na której oparty jest ten Program.

W imieniu samorządu lokalnego zadania określone w powyższej ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie ze statutem nadanym przez Radę Miejską w Barcinie, koordynuje i w dużej części realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcinie. Niniejszy Program jest kontynuacją poprzedniego Programu na lata 2022-2024, przyjętego przez Radę Miejską w Barcinie Uchwałą nr XXXVII/378/2022 w dniu 25 lutego 2022 roku. Dokument stanowi element polityki społecznej realizowanej przez lokalny samorząd. Prezentowany Program Wspierania Rodziny opiera się na podstawach prawnych wynikających z następujących aktów prawnych:

- Ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (t.j. D.U. z 2024., poz. 1465 ze zm.);
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. D.U. z 2025 r., poz. 49);
- Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. D.U. z 2024r., poz. 1283 ze zm.);
- Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. D.U. z 2024 r., poz. 1673);
- Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (t.j. D.U. z 2023 r., poz. 2151);
- Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. D.U. z 2023 r., poz. 1939);
- Ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin z dnia 4 listopada 2016 r. (t.j. D.U. z 2024 r., poz. 1829);
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (t.j. D.U. z 2024 r., poz. 323 ze zm.);

- Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (t.j. D.U. z 2023 r., poz. 1993 ze zm.);
- Ustawy o dodatkach mieszkaniowych z 21 czerwca 2001 r. (t.j. D.U. z 2023 r., poz. 1335);

Program Wspierania Rodziny w Gminie Barcin na lata 2025-2027, wpisuje się w I cel strategiczny dokumentu, jakim jest *Strategia Rozwoju Gminy Barcin na lata 2021-2030*, przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Barcinie nr XXXIV/334/2021 w dniu 29 października 2021 roku. Program jest zgodny z misją wskazaną w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Barcin na lata 2020-2027, którą przyjęto w dniu 5 czerwca 2020 roku uchwałą Rady Miejskiej w Barcinie nr XIX/206/2020, brzmiącą „**Sprawny system pomocy społecznej wspierający osoby i rodziny w dążeniu do poprawy jakości życia**”.

2. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Barcin.

Gmina Barcin jest gminą miejsko – wiejską położoną w województwie Kujawsko – Pomorskim w powiecie Żnin. Dane ewidencji ludności zamieszkałej w Barcinie przedstawiają, że liczba mieszkańców utrzymuje się na względnie stałym poziomie. W roku 2021 liczba mieszkańców wynosiła **15.082 osób**, w roku 2022 wynosiła **14.978 osób**, w roku 2023 roku było **15.018 osób**, natomiast w roku 2024 wynosiła **14.680** (UM w Barcinie). Bazując na danych statystycznych będących w posiadaniu MGOPS w Barcinie można przyjąć, że na terenie gminy zamieszkuje ok. **1503** gospodarstw domowych (rodzin) z dziećmi do 18-tego roku życia.

Dominującymi problemami społecznymi na terenie gminy Barcin na podstawie danych statystycznych z zakresu realizowanej pomocy społecznej są: **długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność**. Na wysokim poziomie przesłanek przyznawania pomocy w latach 2021-2024 utrzymują się również **bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, bezrobocie** oraz **alkoholizm**. Znaczącym problemem społecznym jest również kwestia starzenia się społeczeństwa i związanego z tym zjawiska niżu demograficznego.

Poniżej przedstawione są dane statystyczne przedstawiające najważniejsze problemy społeczne w gminie Barcin, wynikające z realizacji zadań ustawy o pomocy społecznej.

Tabela nr 1. Powody przyznawania pomocy w oparciu o ustawę o pomocy społecznej w latach 2021 - 2024

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
	2021		2022		2023		2024	
Ubóstwo	128	315	114	284	108	257	114	216
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	18	18	18	20	18	18	25	25
Potrzeba ochrony macierzyństwa	27	125	32	151	35	164	26	127
w tym: wielodzietność	12	69	19	103	21	114	17	94
Bezrobocie	131	343	116	288	116	272	107	249
Niepełnosprawność	118	254	108	216	128	283	155	327
Długotrwała lub ciężka choroba	194	401	189	370	212	431	230	450
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	105	368	78	282	91	331	77	280
w tym: rodziny niepełne	43	145	33	107	34	101	40	121
rodziny wielodzietne	21	115	21	113	21	112	19	102
Przemoc w rodzinie	7	18	3	6	7	22	7	15
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	56	101	45	81	55	23	50	68
Narkomania	6	14	3	10	5	10	8	8

Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	5	9	5	7	5	10
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	1	3	1	1	2	7	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	2	2	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	4	15	0	0	0	0

Wyszczególnienie	Liczba rodzin w 2021r.		Liczba rodzin w 2022r.		Liczba rodzin w 2023r.		Liczba rodzin w 2024r.	
	Ogółem	Liczba osób w rodzinach	Ogółem	Liczba osób w rodzinach	Ogółem	Liczba osób w rodzinach	Ogółem	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	507	1236	507	1217	504	1175	519	1123
o liczbie osób 1	196	196	204	204	229	229	250	250
2	96	192	101	202	82	164	104	208
3	97	291	82	246	83	249	72	216
4	63	252	64	256	52	208	46	184
5	37	185	37	185	35	175	27	135
6 i więcej	18	120	19	124	23	150	20	130
w tym rodziny z dziećmi ogółem	164	661	166	659	159	655	142	567
o liczbie dzieci 1	65	207	67	193	55	173	55	166
2	60	239	54	218	60	240	51	199
3	28	140	30	149	30	151	21	103
4	7	43	12	74	11	66	12	76
5	2	14	1	7	2	15	2	13
6	0	0	1	8	0	0	0	0
7 i więcej	2	18	1	10	1	10	1	10
Rodziny niepełne ogółem	36	127	34	113	41	137	39	132
o liczbie dzieci 1	12	32	125	36	18	44	17	41
2	16	54	11	37	14	47	13	45
3	6	28	6	28	7	33	7	32
4 i więcej	2	13	2	13	2	13	2	14
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	101	168	103	156	118	173	130	192
o liczbie osób 1	56	56	64	64	81	81	85	85
2	33	66	30	60	28	56	34	68
3	6	18	6	18	4	12	5	15
4 i więcej	6	28	3	14	5	24	6	24

Źródło: Dane własne Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcinie.

Tabela nr 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2021 - 2024

Źródło: Dane własne Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcinie.

Rodziny z dziećmi znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i finansowej, obejmowane są poza pomocą z ustawy o pomocy społecznej również innymi formami wsparcia finansowego np. w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o dodatkach mieszkaniowych oraz w formie innych świadczeń w ramach realizowanej polityki społecznej rządu i samorządu.

Jednym z przejawów wadliwego działania systemu rodzinnego jest występowanie zjawiska przemocy domowej. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie ze strony rodziców przez przemoc fizyczną bądź psychiczną wpływa negatywnie na kształtowanie się osobowości dorosłego człowieka, u którego mogą występować depresje, próby samobójcze, uzależnienia od alkoholu bądź używek. Ponadto, osoby, które doświadczyły przemocy w dzieciństwie mogą wykazywać w dorosłym życiu skłonności do stosowania przemocy wobec swoich dzieci.

Zadania Gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zgodnie z jej zapisami w Gminie Barcin funkcjonuje system przeciwdziałania przemocy domowej skoncentrowany na interdyscyplinarnej współpracy instytucji i podmiotów, działającej w zakresie rodziny.

Tabela nr 3. Liczby wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” w latach 2021 - 2024

Wyszczególnienie	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Liczba rodzin, w których była prowadzona procedura „Niebieskiej Karty” (łącznie)	42	48	38	36
Liczba procedur NK gdzie domniemanymi ofiarami przemocy domowej były kobiety	35	34	30	26

Liczba procedur NK gdzie domniemanymi ofiarami przemocy domowej byli mężczyźni	7	10	4	10
Liczba procedur NK gdzie występuje problem alkoholowy i inne używki	37	43	27	19

Źródło: Dane własne Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcinie

Tabela nr 4. Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskiej Karty” w latach 2021 - 2024:

Wyszczególnienie	Liczba Niebieskich Kart 2021	Liczba Niebieskich Kart 2022r.	Liczba Niebieskich Kart 2023r.	Liczba Niebieskich Kart 2024r.
Komisariat Policji	29	38	22	22
MGOPS Barcin	13	6	15	12
GKRPA	0	0	0	0
Oświata	0	1	0	1

Źródło: Dane własne Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcinie.

Tabela nr 5: Liczba osób korzystających z ciepłego posiłku w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz programu „Posiłek w szkole i domu”.

Wyszczególnienie	Dzieci i młodzież	Pozostałe osoby	Ogółem
2021	106	14	120
2022	114	12	126
2023	132	13	145
2024	104	21	125

Źródło: Dane własne Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcinie.

W ramach programów dożywiania wypłacane są zasiłki finansowe, które rodzice przeznaczają na pokrycie kosztów zakupu posiłków w placówce. Programem tym objęte są również osoby dorosłe, które z uwagi na sytuację życiową lub zdarzenia losowe nie są w stanie zapewnić sobie ciepłego posiłku. Rodziny wielodzietne w gminie Barcin objęte są dodatkowym wsparciem, zgodnie z przyjętym programem wsparcia dla rodzin na zasadach Uchwały Nr XLI/357/2014 Rady Miejskiej w Barcinie z dnia 25 kwietnia 2014r. w sprawie wprowadzenia na terenie gminy Barcin Programu **„Duża Rodzina z Barcina”**. Urząd Miejski w Barcinie wystawia rodzinom dokument w formie karty, która poprzez system ulg i zniżek, zwiększa możliwość dostępności do dóbr i usług na terenie gminy Barcin. Programem tym objęte są rodziny posiadające minimum troje dzieci, niezależnie od sytuacji materialnej. Rodzinom wielodzietnym przysługuje także wsparcie w ramach rządowego programu tzw. Karta Dużej Rodziny. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

W ramach funkcjonującego systemu oświaty w gminie Barcin, psychologzy i pedagodzy zatrudnieni w placówkach, wspierają rodziców i ich dzieci w procesie nauki i wychowania. Dla rodziców dostępne są również formy wsparcia psychologicznego świadczone w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w Barcinie. Rodziny z terenu gminy Barcin, mogą uzyskać pomoc w Poradni Zdrowia Psychicznego działającej przy Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Barcinie. Dodatkową formą realizowanego wsparcia dla dzieci ze zwiększonymi potrzebami są prowadzone zajęcia wspierające i wyrównawcze, realizowane przez gminną kadre systemu oświaty (psychologzy, pedagodzy, logopedzi, asystenci szkolni). Niezależnie od tego, w ramach systemu pomocy społecznej od kilku lat, dzieci ze specjalnymi potrzebami, objęte są specjalistycznymi usługami opiekuńczymi świadczonymi w miejscu ich zamieszkania. Z uwagi na wzrost różnego typu zjawisk niedostosowań i zaburzeń, uzależnień, a także z uwagi na dominujący model życia i występowanie zdarzeń losowych, wskazana oferta pomocy i wsparcia jest nadal niewystarczająca. Dla rodzin i dzieci zamieszkujących tereny wiejskie w gminie Barcin dostępne są świetlice, które stają się dla nich ważną formą wsparcia. Świetlice te realizując powierzone zadania, nastawione są na zespalanie lokalnych społeczności, zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego, podejmowanie działań na rzecz

rozwoju kultury i edukacji mieszkańców wsi. Świetlice wiejskie, oprócz organizowania spotkań i imprez dla wszystkich mieszkańców, wspierają również dzieci i młodzież w wieku szkolnym. Wiele z nich organizuje dla nich atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego w formie zabaw, wycieczek itp. Działalność świetlic organizowana jest przez Miejski Dom Kultury w Barcinie. Bogata sieć infrastruktury w skład, której wchodzi boiska szkolne, orliki, hale sportowe, sale gimnastyczne, pływalnia, place zabaw, ścieżki rowerowe i spacerowe, dają szerokie możliwości dzieciom, młodzieży oraz dorosłym uczestnictwa w zajęciach rekreacyjnych i sportowych. Atutem stwarzającym wiele możliwości wsparcia dzieci i młodzieży jest funkcjonująca Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Barcin wraz z jej filiami oraz Miejski Dom Kultury i Barciński Ośrodek Sportu i Rekreacji. W ramach funkcjonowania tych instytucji organizowane są zajęcia rozwojowe, kulturalne, edukacyjne i sportowe dla dzieci i dorosłych. Realizacji zainteresowań i rekreacji sprzyjają również kluby sportowe, organizacje społeczne oraz funkcjonująca od kilku lat wypożyczalnia sprzętu wodnego w Stalicy Żeglarskiej Neptun. Formą wsparcia dzieci i młodzieży są cyklicznie organizowane półkolonie letnie i zimowe przez powyższe instytucje. Należy wskazać również, że corocznie w ramach gminnych programów rozwiązywania problemów alkoholowych, wiele dzieci kierowanych jest na wyjazdowe kolonie letnie lub ferie zimowe, gdzie poza wypoczynkiem otrzymują właściwe wsparcie rozwojowe. Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcinie od kilkunastu lat, korzysta także z dodatkowych możliwości kierowania dzieci na wypoczynek letni, którego organizatorem jest Kujawsko-Pomorskie Kuratorium Oświaty.

W sytuacji, gdy rodzina biologiczna nie zapewnia dziecku odpowiednich warunków do rozwoju, a pozostanie w niej dziecka stanowi zagrożenie dla jego bezpieczeństwa, zdrowia czy życia, koniecznym jest odizolowanie i umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Działania takie, często mają charakter interwencyjny w trybie nagłym na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Interwencyjny charakter tych działań polega na tym, że pracownik socjalny w asyście innych służb, podejmuje decyzję i działania mające na celu zabezpieczenie dziecka i fakt ten zgłasza do właściwego Sądu. Najczęściej jednak, o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej decydują inne przestanki poza trybem nagłym i są one ostatecznym rozwiązaniem w systemie wsparcia dziecka, które stosuje się po wykorzystaniu wszystkich dostępnych narzędzi i planów pomocy adresowanych do rodziny, a które okazały się niewystarczające. O formach pieczy zastępczej, jak

również o okresie pozostawanie w niej dziecka decyduje zawsze Sąd. Piecza zastępcza dzieli się na rodzinną i instytucjonalną. Dane statystyczne obrazujące problem dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej dla gminy Barcin, zawarte są w poniższej tabeli.

Tabela nr 7: Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2021-2024

Rodzaj pieczy zastępczej	2021	2022	2023	2024
Rodzina zastępcza spokrewniona	19	19	19	24
Rodzina zastępcza niezawodowa	9	8	8	9
Rodzina zastępcza zawodowa	9	8	8	4
Rodzinny Dom Dziecka	10	7	7	7
Placówka opiekuńczo-wychowawcza	11	12	13	15
Ogółem:	58	54	52	59

Źródło: Dane własne Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcinie.

W przypadku, kiedy dziecko umieszczone zostaje w pieczy zastępczej, mając na uwadze jego więzi emocjonalne z rodziną naturalną, motywuje się rodziców do zmiany oraz tworzenia warunków do prawidłowego rozwoju dziecka, dających szansę na jego powrót dziecka do niej.

Konsekwencjami niewłaściwych postępowań dorosłych lub nieletnich są podejmowane przez Sąd interwencje prawne. Sprawami mieszkańców gmina Barcin zajmuje się pod Sąd Rejonowy w Szubinie.

W przypadku, gdy Ośrodek Pomocy Społecznej poweźmie informację, o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy. Po analizie sytuacji w rodzinie może on wnioskować, o przydzielenie rodzinie wsparcia w formie asystenta rodziny. Asystenci rodziny kierowani są do rodzin także na wniosek Sądu.

Zgodnie z art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań asystenta rodziny należy m. in. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, udzielanie wsparcia dzieciom czy podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji

zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Nadmienić należy, że wśród rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny, zdarzają się również takie, gdzie negatywna postawa rodziców a przez to brak chęci współpracy z asystentem uniemożliwiają realizację planu pomocy oraz działań wspierających przez asystenta rodziny. Jedną z trzech przesłanek zakończenia pracy asystenta w rodzinie jest brak współpracy ze strony rodziców z asystentem.

W sytuacji braku współpracy ze strony rodziców z asystentem rodziny oraz rażących zaniedbań godzących w dobro dziecka, właściwe instytucje mają obowiązek informowania sądu rodzinnego o trudnej sytuacji dzieci w rodzinie, a w przypadku występowania jakiejś formy krzywdzenia dziecka również obowiązek zawiadomienia prokuratury/policji. Kiedy rodzina nie wywiązuje się należycie wobec dziecka spełnienia zadań opiekuńczych i wychowawczych, a udzielone jej wsparcie nie skutkuje poprawą sytuacji, wówczas dziecko może zostać umieszczone zarządzeniem sądu rodzinnego w pieczy zastępczej.

W zależności od indywidualnej sytuacji rodziny, plan pracy obejmuje udzielanie przez asystenta wsparcia w następujących obszarach:

1. poprawy sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
2. pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
3. pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
4. pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
5. motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
6. motywowaniu do udziału w zajęciach dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
7. udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
8. prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.

Praca asystenta rodziny odbywa się w miejscu zamieszkania rodziny. Pod opieką jednego asystenta nie może pozostawać więcej niż 15 rodzin. Asystenci zatrudnieni w gminie Barcin pracują w zadaniowym czasie pracy.

Tabela nr 7: Wsparcie rodzin w formie asystenta rodziny w latach 2021-2024

Rok	Liczba asystentów rodziny	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba dzieci w rodzinach
2021	3	39	82
2022	3	34	75
2023	3	34	76
2024	3	39	79

Źródło: Dane własne Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcinie.

3. Obszary wsparcia rodzin doświadczających trudności w prawidłowym funkcjonowaniu wynikające z nich zadania dla samorządu lokalnego

Analiza danych statystycznych przedstawionych powyżej pozwala na określenie obszarów, w których samorząd lokalny zobowiązany jest realizować wsparcie i organizować pomoc rodzinom doświadczającym różnego typu trudności. Do tych obszarów funkcjonowania rodzin zalicza się:

a) Potrzeby rodzin o charakterze materialno – bytowym

Zadania samorządu:

- stosowanie różnorodnych form pomocy i wsparcia dla rodzin doświadczających trudnej sytuacji finansowej (zasiłki celowe, zasiłki okresowe, zasiłki stałe, pomoc w naturze, pomoc żywnościowa, pomoc w naturze i pozostałe formy wsparcia finansowego realizowane w ramach polityki społecznej np. świadczenia rodzinne i dodatki do nich, świadczenia alimentacyjne, stypendia, i inne);
- aktywizacja osób bezrobotnych i osób dotkniętych ubóstwem i zagrożonych ubóstwem, w celu ograniczenia przyczyn zagrażających marginalizacją i wykluczeniem społecznym, poprzez realizowanie wsparcia w ramach aktywizacji i pracy socjalnej, w tym również w oparciu o kontrakt socjalny;
- realizowanie aktywnych form walki z bezrobociem (prace publiczne, interwencyjne, staże zawodowe, kursy, przekwalifikowania, przyuczenie do zawodu, prace społeczno –użyteczne);
- udzielanie pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej w zakresie zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych w ramach gminnych zasobów mieszkaniowych (mieszkania komunalne i socjalne);

- realizowanie polityki mieszkaniowej zapobiegającej problemom powstawania zadłużeń i bezdomności (dodatki mieszkaniowe, zasiłki celowe, lokalne programy i zasady przydziału lokali, współpraca z administratorami zasobów mieszkaniowych i inne działania zmierzające do poprawy dostępności rodzin do zajmowania mieszkania.

b) Potrzeby rodzin o charakterze zdrowotnym

Zadania samorządu:

- tworzenie warunków sprzyjających dostępności do najważniejszych usług i świadczeń zdrowotnych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej;
- stałe diagnozowanie potrzeb zdrowotnych osób, a w szczególności osób długotrwale lub przewlekle chorych oraz osób z niepełnosprawnością;
- utrzymywanie i rozwijanie form wsparcia i pomocy w ramach systemu opieki zdrowotnej, która nakierowana jest na najważniejsze potrzeby zdrowotne mieszkańców, zarówno poprzez diagnostykę i leczenie specjalistyczne;
- tworzenie sprzyjających warunków dla działalności organizacji społecznych nakierowanych na promocję zdrowego stylu życia lub potrzeby osób i rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności lub ciężkiej i długotrwałej choroby;
- realizowanie wsparcia i pomocy ukierunkowanej na indywidualne potrzeby osób doświadczających trudności wynikających ze stanu zdrowia, poprzez usługi specjalistyczne realizowane w ramach pobytu osób w placówkach wsparcia dziennego placówkach oświatowych;
- realizowanie usług specjalistycznych świadczonych w domu osoby chorej lub osoby z niepełnosprawnością poprzez rehabilitację fizyczną oraz różne formy terapii wspierającej i edukacji, a także wsparcie w funkcjonowaniu bieżącym w ramach usług opiekuńczych lub usług asystenta osobistego;
- udzielenie pomocy o charakterze finansowym, materialnym, socjalnym i psychologicznym osobom oraz rodzinom doświadczającym ograniczeniom w prawidłowym funkcjonowaniu z uwagi na stan zdrowia lub niepełnosprawność.

c) Potrzeby rodzin wynikające z pełnienia przez nie funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Zadania samorządu:

- stałe diagnozowanie sytuacji rodzin i ustalanie planów pomocy i wsparcia;
- kierowanie do rodzin wsparcia w formie pracy socjalnej organizowanej przez pracowników socjalnych, a także wsparcia specjalistycznego realizowanego przez asystentów rodziny;
- utrzymywanie i rozwój instytucji wspierających rodziców w sprawowaniu opieki nad dziećmi (przedszkola, szkoły, świetlice);
- utrzymanie i rozwój poradnictwa w szczególności: psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego i prawnego;
- utrzymanie i rozwój form opiekuńczych adresowanych do dzieci i młodzieży m.in. świetlice, kluby i grupy zajęciowe, grupy podwórkowe, Streetworking;
- prowadzenie kampanii informacyjnych promujących prawidłowe metody wychowawcze i rodzicielstwo;
- prowadzenie działań zmierzających do readaptacji społecznej rodzin będących w kryzysie funkcjonowania;
- podejmowanie działań interwencyjnych i prawnych, w sytuacjach zagrożeń.

Wskazane obszary wsparcia rodzin oraz wyznaczone dla nich zadania, są w dalszym ciągu podstawą określenia celów realizacji niniejszego Programu Wspierania Rodziny dla gminy Barcin, który w swych założeniach musi wpisywać się w obowiązującą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Barcin na lata 2020 – 2027 przyjętą przez lokalny samorząd w ramach założeń polityki społecznej.

4. Analiza SWOT.

Praca z rodziną jest najczęściej procesem długotrwałym i złożonym, a efekty tej pracy w dużej mierze zależą od aktywności rodzin i zastosowanych metod i narzędzi pomocy. Problemy rodzin doświadczających trudności mają charakter wielowymiarowy, a ich rozwiązanie wymaga nie tylko dużej znajomości problemu, ale zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Przeprowadzona diagnoza środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych rodzin oraz dokonanie analizy dotychczas realizowanych zadań i możliwości prawnych oraz organizacyjnych, stają się podstawą do sporządzenia analizy SWOT, określającej mocne i słabe strony systemu wspierania rodzin w gminie Barcin. Analiza ta pozwala również na dokonanie

oceny zagrożeń, jak i również szans, które mają znaczący wpływ na całość podejmowanych działań z zakresu wspierania rodziny.

Przedstawiona analiza została wypracowana przez zespół pracowników socjalnych, asystentów rodziny z udziałem przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego i kuratorów sądowych, którzy w największym zakresie realizują działania z zakresu wsparcia rodziny, będących w kryzysie funkcjonowania.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych. • Dobrze i systematycznie dokonywane przez MGOPS diagnozy rodzin. • Realizacja działań edukacyjnych dla rodziców i różnych form zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych. • Stąła i dobra współpraca instytucji pracujących z rodzinami. • Szeroka oferta zajęć dla dzieci organizowanych przez szkoły, MDK, BP, BOSiR. • Funkcjonowanie świetlic szkolnych. • Stąły system i poziom kadrowego wsparcia rodzin przez asystentów rodzinnych. • Funkcjonowanie na terenie gminy organizacji i stowarzyszeń, których działalność wpisuje się w wspieranie dzieci i rodzin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Duży poziom bierności rodzin we współpracy z asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym, kuratorem, nauczycielem. • Stereotypowe postrzeganie rodziny i podziału obowiązków i ról. • Duża grupa rodzin nieformalnych i niepełnych. • Stereotypowe postrzeganie wsparcia rodzin przez system pomocy społecznej. • Duża grupa rodzin wieloproblemowych i funkcjonująca na nieustabilizowanych i nieprawidłowych poglądach o znaczeniu procesów wychowawczych. • Roszczeniowość i postawy wyczekujące wielu rodzin.

SZANE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie dostępności rodzin do specjalistycznych usług społecznych np. psychologicznych, pedagogicznych, zdrowotnych, prawnych i socjalnych. • Stale podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodzinami. • Dobra współpraca służb i instytucji w zakresie rozwiązywania problemów rodzin. • Rozwijanie metod motywujących do podejmowania zmian. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stąta i rosnąca liczba zadań przekazywanych gminom w ramach polityki społecznej rządu. • Zmiana modelu życia nakierowana na konsumpcję i osłabienie relacji w rodzinie. • Utrzymujący się wysoki wskaźnik rodzin wieloprotblemowych i konieczność podejmowania w nich interwencji prawnych. • Wysoki poziom rodzin niepodjęających działań naprawczych w tworzeniu warunków powrotu do nich dzieci. • Niewystarczająca liczba rodzin zastępczych. • Brak rodzin wspierających. • Stereotypowe postrzeganie roli MGOPS, jako instytucji sprowadzanej głównie do roli wypłat świadczeń finansowych.

5. Instytucjonalne zasoby w zakresie wsparcia rodziny w gminie Barcin.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj działania nakierowanego na rodzinę
1.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Barcinie (MGOPS)	Diagnozowanie sytuacji rodzin, ustalanie i realizowanie planów wsparcia i pomocy (formy finansowe, materialne, usługowe, poradnictwo, praca socjalna, działania interwencyjne, pomoc asystentów rodziny).

		Realizacja programów ministerialnych „Od zależności ku samodzielności” edycja 2024 – projekt „Siła jest w nas”. - Realizacja projektów socjalnych „Siłaczki na START.”
2.	Zespół Interdyscyplinarny w Barcinie (ZI)	Działania wspierające i interwencyjne w rodzinach doświadczających problemu przemocy, monitorowanie sytuacji rodzin, działania profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy
3.	Wszystkie placówki oświatowe funkcjonujące w gminie Barcin	Działalność edukacyjna i wychowawcza, wsparcie dla rodziców w zakresie wychowywania dzieci i młodzieży, organizowanie i realizowanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego uczniom w ramach ich funkcjonowania w szkole.
4.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barcinie (GKRPA), działająca przy Urzędzie Miejskim w Barcinie (UM)	Przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu, poradnictwo i podejmowanie działań interwencyjno-prawnych, organizowanie programów profilaktycznych i wsparcia dla osób dzieci i młodzieży.
5.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Barcinie (SPZOZ)	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
6.	Komisariat Policji w Barcinie (KP)	Działania prewencyjne i interwencyjne w zakresie problemu przemocy w rodzinie, przestępczości dorosłych i młodzieży, działania monitorujące i działania z zakresu profilaktyki i zapobiegania przestępstwom.
7.	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w Barcinie (PIK)	Realizowanie pomocy psychologicznej osobom uzależnionym i ich rodzinom.

8.	Organizacje i stowarzyszenia: Zrzeszenie Samopomocy Obywatelskiej „Sampo” w Barcinie, Stowarzyszenie Wspierania Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin w Barcinie, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział w Barcinie, Stowarzyszenie „Otwarte Umysły” itp.	Działania o charakterze wsparcia materialnego, organizowanie działań wspierających i działania o charakterze integracji społecznej.
8.	Instytucje organizujące i zaspakajające potrzeby kultury i rekreacji: Miejski Dom Kultury w Barcinie (MDK), Biblioteka Publiczna w Barcinie (BP), Barciński Ośrodek Sportu i Rekreacji (BOSiR).	Organizacja czasu wolnego i wypoczynku dla rodzin. Zabezpieczanie potrzeb kulturalnych i rozrywki i rekreacji, stwarzanie warunków rozwoju indywidualnego i pobudzanie zainteresowań, promowanie zdrowego stylu życia.
9.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR).	Realizacja projektu partnerskiego „Rodzina w Centrum” poprzez zapewnienie specjalistycznego poradnictwa pedagogicznego, psychologicznego, prawnego, logopedycznego, psychiatrycznego rodzinom w kryzysie.

6. Odbiorcy Programu Wspierania Rodziny.

Program adresowany jest w szczególności do rodzin zagrożonych koniecznością podejmowania interwencji prawnych z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego. Program dotyczyć ma przede wszystkim tych rodzin, w których Sąd ingerował we władzę rodzicielską, a także rodzin pełniących funkcje opiekuńcze w ramach pieczy zastępczej. Program skierowany jest do rodzin zamieszkujących gminę Barcin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz do rodzin, które zagrożone są tym problemem. Realizacja Programu opiera się na zasadach współpracy lokalnej społeczności i stałego współdziałania różnych służb, które specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i jego rodziny. Dzięki wspólnie podejmowanym działaniom realizowane będą indywidualne i grupowe ustalenia,

tworzące warunki i możliwości wszechstronnej i skutecznej pomocy dzieciom i ich rodzinom

7. Planowane efekty realizacji Programu Wspierania Rodziny.

Zakłada się, że Program poprzez działania pomocowe przyczyni się do bezpiecznego pozostawania dziecka w rodzinie naturalnej lub stworzą warunki jego powrotu do niej. Program ten wzmocni także funkcje profilaktyczne lokalnej polityki społecznej i przyczyni się do ograniczenia niekorzystnych zjawisk poprzez:

- wzmocnienie i rozwój systemu rozwiązywania problemów rodzin,
- zapobieganie marginalizacji i wykluczenia osób i rodzin doświadczających problemów w swym funkcjonowaniu,
- zwiększenie skuteczności organizowanego wsparcia i pomocy,
- promocję oraz kreowanie pozytywnego obrazu rodziny,
- ograniczenie liczby podejmowanych interwencji prawnych w spawach opiekuńczo-wychowawczych i ustanawiania pieczy zastępczej.

8. Założenia Programu Wspierania Rodziny.

Planowane działania Programu opierają się na założeniu, iż najważniejszym celem jego realizacji jest dobro dzieci, którym wszyscy dorośli winni stwarzać, jak najkorzystniejsze warunki do życia w atmosferze miłości i zrozumienia, by mogły one prawidłowo się rozwijać i osiągnąć satysfakcjonującą samodzielność życiową.

Główne założenia Programu Wspierania Rodziny

- 1) Wzmocnienie działań profilaktycznych w rodzinach dotkniętych problemem wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- 2) Stosowanie różnorodnych form środowiskowej pomocy oraz wsparcia w opiece i wychowaniu dzieci.
- 3) Stały rozwój i doskonalenie współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży.

9. Cele Programu Wspierania Rodziny.

Nadrzędnym celem podejmowanych działań w ramach Programu jest dobro rodzin i bezpieczeństwo wychowywanych w nich dzieci oraz tworzenie stabilnych i prawidłowych warunków ich funkcjonowania.

„Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych”.

Dla osiągnięcia celu głównego przyjęto cele szczegółowe:

1. Organizowanie pomocy i wsparcie rodzin zagrożonych kryzysem lub będących w kryzysie funkcjonowania.
2. Wzmacnianie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców.
3. Rozwój środowiskowych form pomocy i wsparcia rodziców w opiece i wychowaniu dzieci.
4. Realizacja działań zmierzających w kierunku reintegracji rodzin.

Nowym zadaniem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcinie mocno związanym z asystą rodziny, będzie uruchomienie działań tzw. rodzin wspierających. Jest to działanie mające na celu wsparcie osób, korzystających z pomocy społecznej z powodu trudności w rodzinach i w opiece nad dziećmi.

Zadaniem rodzin wspierających jest pomoc rodzinom, które mają trudności w opiece i wychowaniu dzieci jak również w szeroko pojętym funkcjonowaniu w społeczeństwie. Są to rodziny objęte wsparciem asystentów rodziny, w których np. występuje bezrobocie, słaba motywacja do zmian i inne, uniemożliwiające samodzielne funkcjonowanie.

Rodziny wspierające, które spełniają wymagania formalne i uzyskują możliwość pełnienia tej roli, wykonują ją na podstawie podpisanego porozumienia pomiędzy Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej a przedstawicielem rodziny. Porozumienie to określa, jakie ma zadania rodzina wspierająca, na jakiej zasadzie współpracuje z rodziną wspieraną, jakimi dysponuje narzędziami. Zgodnie z zasadami pracy rodzin wspierających i na mocy porozumienia, rodziny wspierające otrzymują zwrot kosztów związanych z udzielaniem wsparcia.

Rodzina wspierająca pomaga przede wszystkim na podstawie własnych, posiadanych zasobów i umiejętności, wiedzy z zakresu funkcjonowania rodziny i prawidłowego wychowywania dzieci.

Rodzina wspierająca zajmuje się w szczególności:

- organizowaniem czasu wolnego dzieciom z rodzin wspieranych,
- wypracowaniem nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny,
- pomocą dzieciom w nauce,
- udzielaniem wskazówek w takich kwestiach jak: gotowanie, sprzątanie, utrzymanie higieny osobistej czy racjonalne prowadzenie budżetu domowego,
- utrzymywaniem stałego kontaktu z rodziną wspieraną i z OPS.

10. Zadania w zakresie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Lp	Cele programu	Zadania	Podmioty realizujące i partnerzy	Wskaźniki
1.	Organizowanie pomocy i wsparcia dla rodzin zagrożonych kryzysem lub będących w kryzysie funkcjonowania.	<p>Diagnoza problemów w rodzinie oraz ocena bezpieczeństwa dziecka w rodzinie</p> <p>Monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem lub będącej w kryzysie.</p> <p>Ustalanie planów wsparcia i pomocy członkom rodziny.</p> <p>Współpraca podmiotów pracujących na rzecz rodziny.</p> <p>Realizowanie planów pomocy w formach finansowych, naturze, usługach.</p> <p>Wsparcie rodzin w formie pracy</p>	<p>MGOPS, GKRPA, ZI,</p> <p>Partnerzy: UM, placówki oświatowe, Policja, PCPR, Sąd, placówki ochrony zdrowia, organizacje społeczne</p>	<p>Liczba rodzin rozpoznanych z problemami np. uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.</p> <p>Liczba osób podejmujących terapię.</p> <p>Liczba rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej i główne przesłanki tej pomocy.</p> <p>Liczba osób podejmujących pracę w aktywnych formach np. w formie prac społecznie - użytecznych, prac publicznych, interwencyjnych itp.</p>

		<p>socjalnej i poradnictwa.</p> <p>Aktywizacja zawodowa i społeczna członków rodzin.</p> <p>Interdyscyplinarna pomoc rodzinom. Promowanie i realizowanie działań wyrównujących szanse edukacyjne i rozwojowe.</p> <p>Podjęmowanie interwencji w przeciwdziałaniu sytuacjom destrukcyjnym oraz zagrażającym zdrowiu i życiu.</p> <p>Ulgi pozwalające na dostęp do dóbr, w tym dóbr kulturalnych i rekreacyjnych np. Karta Dużej Rodziny.</p>		<p>Liczba rodzin korzystająca z Kart Dużej Rodziny.</p> <p>Liczba spraw dotyczących rodzin z dziećmi prowadzona przez Zespół Interdyscyplinarny</p>
--	--	---	--	---

		Polityka mieszkaniowa stwarzająca szanse funkcjonowania rodzin.		
2.	Wzmacnianie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców.	<p>Kierowanie do rodzin wsparcia asystenta rodziny.</p> <p>Wsparcie pedagogiczne, prawne, psychologiczne socjalne.</p> <p>Prowadzenie zajęć o charakterze edukacyjnym, w ramach projektów lub programów np. „Szkoła Rodzica”.</p> <p>Prowadzenie bezpośredniej pracy socjalnej w oparciu o kontrakt socjalny.</p> <p>Doskonalenie współpracy instytucji, które działają na rzecz dziecka i członków jego rodziny, w</p>	<p>MGOPS, GKRPA, Zi, Partnerzy: UM, placówki oświatowe, Policja, PCPR, Sąd, organizacje społeczne</p>	<p>Liczba asystentów rodziny.</p> <p>Liczba rodzin wspierana przez asystenta rodziny.</p> <p>Liczna programów o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym oraz liczna osób w nich uczestnicząca .</p> <p>Liczba kontraktów socjalnych.</p>

		<p>celu rozwiązywania problemów opiekuńczych oraz wychowawczych.</p> <p>Przeciwdziałanie uzależnieniom, agresji i przestępczości poprzez realizowanie programów edukacyjnych i profilaktycznych.</p>		
3.	<p>Rozwój środowiskowych form pomocy i wsparcia rodziców w opiece i wychowaniu dzieci.</p>	<p>Organizowanie dzieciom i młodzieży czasu wolnego w ramach zajęć pozaszkolnych, w tym świetlicowych, w klubach i kółkach zainteresowań.</p> <p>Realizowanie opieki szkolnej, w ramach świetlic i zajęć dodatkowych i zajęć wyrównawczych.</p>	<p>Placówki oświatowe, MGOPS, MDK, BP, BOSIR</p> <p>Partnerzy: Organizacje społeczne</p>	<p>Liczba miejsc dostępnych w zakresie organizowania zajęć pozaszkolnych.</p> <p>Liczba świetlic szkolnych.</p> <p>Liczba organizowanych zajęć i liczba dzieci biorących w nich udział</p>

		Organizowanie wypoczynku dzieciom w formie półkolonii, kolonii i zimowisk.		
4.	Realizacja działań zmierzających w kierunku reintegracji rodzin.	<p>Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej.</p> <p>Motywowanie rodziców do utrzymywania kontaktów z dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej.</p> <p>Realizowanie planów pomocy i wsparcia rodzinie biologicznej w celu stwarzania szans powrotu do niej dziecka z pieczy zastępczej i koordynowanie go z planem pomocy dziecku.</p>	<p>MGOPS,ZI, Sąd, PCPR</p> <p>Partnerzy: Organizacje społeczne, placówki oświatowe.</p>	<p>Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.</p> <p>Liczba dzieci, które wróciły do rodziny biologicznej.</p> <p>Liczba spotkań zespołu ds. oceny sytuacji dziecka, w których uczestniczyli przedstawiciele gminy.</p> <p>Liczba szkoleń, warsztatów itp.</p>

		<p>Podjęmowanie działań służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców.</p> <p>Praca socjalna z rodzicami dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.</p> <p>Współpraca instytucji i podmiotów tj. sąd, organizator pieczy zastępczej, koordynator pieczy zastępczej, Zespół Interdyscyplinarny.</p> <p>Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób realizujących działania wspierające, edukacyjne, socjalne i interwencje.</p>		
--	--	---	--	--

11. Finansowanie i czas realizacji Programu.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Barcin, będzie realizowany w sposób ciągły i będzie on stale dostosowany do potrzeb oraz możliwości organizacyjnych

i finansowych realizatorów oraz partnerów Programu w okresie od 2024 do 2027 roku. Program będzie finansowany ze środków własnych gminy oraz z budżetu państwa, w częściach określonych przepisami szczegółowymi. Istnieje także możliwość finansowania niektórych zadań z środków pozabudżetowych.

12. Monitoring i ewaluacja Programu.

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu zadań jest potrzeba monitorowania i ocena poziomu jego realizacji. Program Wspierania Rodziny jest dokumentem, który jest planem otwartym w zakresie zawartych do realizacji zadań. Ocena poszczególnych zadań, będzie odbywać się na podstawie corocznej analizy założeń Programu i wyznaczonych wskaźników. Sprawozdania z przebiegu realizacji Programu, zostaną sporządzone przez Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcinie, wraz ze sprawozdaniem z realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Sprawozdania zostaną przedkładane Radzie Miejskiej w Barcinie oraz Burmistrzowi Barcina do końca marca każdego roku za rok poprzedni. Niezależnie od tego, ewaluacja Programu, będzie odbywała się w zależności od potrzeb. Realizację zadań w Programie będzie koordynował Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcinie.

UZASADNIENIE

Obowiązek opracowania, realizacji i uchwalenia gminnego programu wspierania rodziny, jako zadanie własne gminy został określony w art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49 t.j.). Celem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Barcin jest rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny na terenie Gminy Barcin. Realizacja Programu ma za zadanie zapobiegać dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę w wypełnianiu jej podstawowych funkcji związanych przede wszystkim z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci. Aby osiągnąć założony w Programie cel wskazane jest zaangażowanie jak największej liczby podmiotów podejmujących działania w obszarze wsparcia rodziny.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne